

АЛГОРИТМ КВАЛИФИКАЦИИ ФАКТИЧЕСКОЙ ОШИБКИ В УГОЛОВНОМ ПРАВЕ

Геннадий ФОРТУНА

Молдавский государственный университет

Целью исследования являлась выработка алгоритма квалификации фактической ошибки в уголовном праве. Для её достижения автор осуществил систематизацию фактических ошибок и их последующий анализ, ответил на наиболее дискуссионные вопросы в теории и в правоприменительной практике. Так, определены условия и пределы уголовной ответственности в случае ошибки в объекте, ошибки относительно личности потерпевшего, в случае отклонения действия, ошибки в объективной стороне, в том числе в развитии причинной связи. Особое внимание уделено фактическим ошибкам, касающимся наличия обстоятельств, исключающих преступность деяния, предусмотренных в ст.35 УК РМ.

Автор формулирует алгоритм квалификации мнимой обороны, мнимого состояния крайней необходимости, мнимой обоснованности риска и других обстоятельств, устраняющих преступность деяния. Каждая из категорий фактических ошибок снабжена лаконичными правилами квалификации. Выводы и умозаключения, сформулированные в результате исследования, представляют не только теоретический, но и явный практический интерес.

Ключевые слова: фактическая ошибка, ошибка в объекте, ошибка в предмете, ошибка в личности потерпевшего, ошибка в объективной стороне содеянного, покушение на негодный объект, покушение негодными средствами, мнимая оборона, мнимое состояние крайней необходимости, мнимая обоснованность риска.

ALGORITMUL CALIFICĂRII ERORII DE FAPT ÎN DREPTUL PENAL

Scopul prezentei cercetări științifice constă în elaborarea algoritmului de calificare a erorii de fapt în dreptul penal. Pentru realizarea scopului propus s-a efectuat sistematizarea erorilor de fapt și analiza lor ulterioară. Autorul a dat răspuns la întrebări considerate discutabile atât în doctrină, cât și în practică. Au fost formulate condițiile și limitele răspunderii penale în cazul erorii în obiect, în persoană, în cazul aberației de acțiune, erorii în latura obiectivă, precum și erorii în dezvoltarea legăturii cauzale. O atenție deosebită a fost acordată erorilor de fapt ce se referă la prezența cauzelor care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute la art.35 CP RM. Autorul propune algoritmul de calificare a cazurilor de legitimă apărare imaginară, a stării imaginare de extremă necesitate, a rezonabilității imaginare a riscului, precum și a altor cauze care înlătură caracterul penal al faptei. Analiza oricărei erori este însoțită de reguli laconice de calificare. Concluziile autorului prezintă nu doar un interes pur teoretic, dar și o vădită utilitate în activitatea organelor de drept.

Cuvinte-cheie: eroare de fapt, eroare în obiect, eroare în obiectul material, eroare în persoană, eroare în latura obiectivă, tentativă la un obiect nul, tentativă cu mijloace nule, legitimă apărare imaginară, stare imaginară de extremă necesitate, rezonabilitate imaginară a riscului.

THE APPRECIATION ALGORITHM OF MISTAKE IN FACT IN THE SUBSTANTIVE CRIMINAL LAW

The purpose of the present study consists in the elaboration of the appreciation algorithm of mistake in fact in the Substantive Criminal Law. In order to obtain this purpose the author has performed the systematization of mistakes in fact and their further analysis. The author gives the answer on the questions which were considered to be the most disputable in the penal doctrine and the judicial practice. There have been formulated the limits and the conditions of criminal liability for the mistake in the object, mistake in the person, cases of abberatio ictus, mistakes in the objective items, including in the development of chain of causation. The biggest attention has been spared to the group of mistakes of general defenses, provided in the article 35 of the Criminal code. The Author formulates the appreciation algorithm of the imaginary defence of apparent danger, imaginary state of extreme necessity, imaginary reasonability of the risk and other forms of general defenses. Every type of mistakes in fact is supplied by brief rules of qualification. Conclusions proposed in the result of the study represent not only the theoretical but the evident empirical importance.

Keywords: mistake in fact, mistake in the object, mistake in the material object, mistake in the person, mistake in the objective side of the fact, unsuccessful attempt imaginary legal defence, imaginary state of extreme necessity, imaginary reasonableness of the risk.

Prezentat la 05.02.2014

Publicat: mai 2014